

IJsselland

**Programmabegroting 2018 en
Meerjarenraming 2019 - 2021
GGD IJsselland**

Programmabegroting 2018 en Meerjarenraming 2019 – 2021

Versiebeheer

Versie

Versienr	Auteur	Opmerkingen
0.1-0.4	S. Douwstra / J.Roorda / E.Roelenga	

Distributie

Versienr	Datum	Verspreid aan
0.1	28-2-2017	MT-GGD
0.3	2-3-2017	Managers en directeur
0.4	16-03-2017	Dagelijks bestuur
1.0	1-04-2017	Algemeen bestuur / Gemeenteraden

Documenteigenaar	J. Roorda
Vastgesteld door	Algemeen bestuur
Datum vaststelling	22 juni 2017
Geplande evaluatiedatum	22 juni 2017
Digitale vindplaats	Corsa G17.000699

Inhoudsopgave

Bestuurlijke samenvatting	5
Voorwoord	7
1. Algemene uitgangspunten	9
1.1 GGD IJsselland	9
1.2 Procedure Programmabegroting 2018	9
1.3 Omvang van de begroting	10
1.4 Indexering	11
1.5 Beleidsindicatoren	12
2. Programma's	13
2.1 Programma Gezondheid	13
2.1.1 Inleiding	13
2.1.2 Waar staan we voor?	13
2.1.3 Wat doen we er voor?	13
2.1.4 Wat gaat het kosten?	16
2.2 Programma Service en samenwerking	17
2.2.1 Inleiding	17
2.2.2 Waar staan we voor?	17
2.2.3 Wat doen we ervoor?	17
2.2.4 Wat gaat het kosten?	18
3. Financiële begroting	19
3.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland	19
3.2 Toelichting op de financiële begroting	19
3.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen	20
3.4 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage	21
3.5 Kanttekeningen	22
4. Paragrafen verplicht op grond van het BBV	25
4.1 Algemeen	25
4.2 Weerstandsvermogen en risico's	25
4.2.1 Algemene uitgangspunten	25
4.2.2 Evaluatie weerstandscapaciteit	25
4.2.3 Overzicht risico's 2018	26
4.2.4 Financiële kengetallen 2018.	27
4.3 Onderhoud kapitaalgoederen	28
4.4 Bedrijfsvoering	29
4.5 Verbonden partijen	29
4.6 Treasury	30
4.6.1 Inleiding	30
4.6.2 Algemene ontwikkelingen	30
4.6.3 Risicomanagement	30
4.6.4 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte	31
4.6.5 Rentevisie	32
Bijlagen	33
Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdragen	35
Bijlage 2: Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen	36
Bijlage 3: Overzicht personele sterkte	37
Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen	38
Bijlage 5: Overzicht van langlopende leningen	39

Bijlage 6: Overzicht activa	40
Bijlage 7: Overzicht taakvelden en overhead	41
Bijlage 8 balans	42
Bijlage 9: Compensabele BTW	44

Bestuurlijke samenvatting

Begroting in één oogopslag

De Programmabegroting van GGD IJsselland heeft betrekking op alle uitgaven en inkomsten die voor 2018 worden voorzien. Deze betreffen de volgende zaken (zie verder paragraaf 1.3, pagina 10):

1. Producten die worden gefinancierd uit de algemene gemeentelijke bijdrage
2. Dienstverlening die uit rijksbijdragen wordt gefinancierd
3. Dienstverlening die met afzonderlijke gemeenten is overeengekomen
4. Inkomsten en uitgaven voor diensten die door derden worden betaald (via een klanttarief voor burgers of andere partijen)

De totale Programmabegroting 2018 omvat (afgerond) € 23,4 miljoen en kent de volgende inkomsten en uitgaven

Inkomsten	
Algemene gemeentelijke bijdrage	17.201
Inkomsten uit DVO	1.131
Inkomsten uit projecten	1.106
Rijksbijdrage	1.597
Inkomsten d.m.v. klanttarief	1.644
Overige	705
Totaal	23.384

Uitgaven (inclusief overhead)	
Programma Gezondheid	21.898
<i>waarvan Jeugdgezondheidszorg</i>	<i>12.963</i>
<i>Advies en onderzoek</i>	<i>759</i>
<i>Hygiëne, Milieu, infectieziekten</i>	<i>4.864</i>
<i>Maatschappelijke zorg</i>	<i>2115</i>
<i>Forensische zorg</i>	<i>615</i>
Programma Service en samenwerking	1.354
<i>waarvan Bestuur</i>	<i>1.172</i>
<i>Vorbereiding rampen/crisis</i>	<i>182</i>
Overige uitgaven	170
Totaal	23.384

Wat betaalt mijn gemeente

De bijdrage per gemeente is gespecificeerd weergegeven in bijlage 1 op pagina 35. De bijdragen zijn afgerond opgenomen in de onderstaande tabel.

Gemeente	Gemeentelijke bijdrage * 1000
Dalfsen	956.
Deventer	3.262
Hardenberg	2.120
Kampen	1.886
Olst-Wijhe	583
Ommen	596
Raalte	1.156
Staphorst	639
Steenwijkerland	830
Zwartewaterland	887
Zwolle	4.283
Totaal	17.201

Inhoudelijke toelichting

GGD IJsselland kent twee programma's. Het programma Gezondheid omvat de inhoudelijke taken van de GGD. In het programma Service en samenwerking zijn bestuurlijke en ondersteunende activiteiten ondergebracht. De inhoud en ontwikkelingen van deze programma's worden toegelicht in hoofdstuk 2, vanaf pagina 13.

Wat zijn de ontwikkelingen in deze begroting

De financiële begroting is te vinden in hoofdstuk 3 (vanaf pagina 19) De programmabegroting van 2018 kent de volgende ontwikkelingen in kosten en baten:

- Toename van de kosten door stijging van lonen en prijzen. Het totale effect bedraagt afgerond € 360.000 (zie paragraaf 1.4, pagina 11 en paragraaf 3.4, pagina 21);
- Aanpassing bevoorschotting voor diensten Inspecties kinderopvang. Per saldo is het effect voor gemeenten nihil, maar dit leidt tot een gewijzigde financiering van € 347.500 (zie paragraaf 3.4, pagina 21);
- Wijziging van de opzet door nieuwe richtlijnen BBV. Het belangrijkste effect is dat de overhead apart is geraamd. In totaal omvat dit een bedrag van afgerond € 6 miljoen. (zie paragraaf 3.3, pagina 20) ;
- Aanpassing financiering Rijksvaccinatieprogramma, vooralsnog PM (zie paragraaf 3.5, pagina 22)

Het aandeel van de algemene gemeentelijke bijdrage aan de begroting van de GGD lijkt fors te zijn toegenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door de overheveling van gelden voor Jeugdgezondheidszorg 0-4 van een dienstverleningsovereenkomst naar het basispakket Jeugdgezondheidszorg, met financiering via de algemene gemeentelijke bijdrage.

Voorwoord

GGD IJsselland werkt voor 11 gemeenten in Overijssel en wil met haar werkzaamheden bijdragen aan het bouwen en onderhouden van een goed functionerende samenleving in deze gemeenten. Publieke gezondheid gaat over de gezondheid van de gemeenschap; het collectief staat centraal. De GGD werkt vooral aan preventie en richt zich in brede zin op het voorkómen van bedreigingen voor de gezondheid en op bedreigingen van de samenleving door grote gezondheidsproblemen (van klassieke epidemieën tot bijvoorbeeld de dreiging door overgewicht en verslavingen).

Met het oog op de gemeenschap is de GGD actief op uiteenlopende terreinen zoals jeugdgezondheidszorg, bestrijding van infectieziekten en openbare geestelijke gezondheidszorg. Daarbij zijn we met groepen én individuen bezig, we doen onderzoek, beoordelen mensen en situaties, zorgen voor maatregelen en geven advies en informatie aan inwoners en gemeenten. Dat alles met inzet, deskundigheid en plezier.

GGD IJsselland ziet gezondheid van mensen niet als doel op zich, maar veel meer als een middel voor mensen om deel te kunnen nemen aan de samenleving, zoals is verwoord in de moderne definitie van Huber: "Gezondheid is het vermogen van mensen zich aan te passen en een eigen regie te voeren, in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen van het leven". Dit wordt ook wel 'positieve gezondheid' genoemd. Dit is de invalshoek van waaruit GGD IJsselland wil werken. Dit impliceert dat GGD IJsselland zich steeds meer zal richten op samenwerking met partijen op andere beleidsterreinen en zal zoeken naar het creëren van meerwaarde van haar inspanningen juist ook in verhouding tot andere beleidsdoelen.

In 2018 vinden gemeenteraadsverkiezingen plaats en daarna zullen de nieuwe colleges van B&W hun afgevaardigde voor het algemeen bestuur van GGD IJsselland aanwijzen. Het is de bedoeling om voor de nieuwe bestuursperiode in samenspraak met de gemeenten een nieuwe Bestuursagenda (2018-2022) op te stellen. Daarin komen de inhoudelijke doelen te staan waar we in onze regio specifiek aan zullen gaan werken in deze periode. Omdat de Programmabegroting 2018 al in juni 2017 wordt vastgesteld is het niet mogelijk om deze specifieke doelen al in deze begroting te verwerken. Mocht de nieuwe Bestuursagenda wijziging van de financiën in de Programmabegroting nodig maken, dan zal dit door middel van een begrotingswijziging gebeuren. Inhoudelijke uitwerking van de Bestuursagenda in activiteiten per jaarschijf gebeurt in het Jaarplan van GGD IJsselland voor het betreffende jaar en in de Voorjaarsbestuursrapportage van elk jaar.

Wijzigingen Besluit Begroting en Verantwoording (BBV)

Dit jaar is sprake van een zeer ingrijpende wijziging van het BBV. Voor de gemeenten gelden deze regels met ingang van begrotingsjaar 2017, voor gemeenschappelijke regelingen is de ingangsdatum bepaald op 1 januari 2018. De meest in het oog springen wijzigingen voor de GGD zijn:

- verplichte opname van landelijke beleidsindicatoren;
- verplicht tot uitdrukking laten komen van de overhead en het doorvoeren van een wijziging in de berekening van de rentekosten;
- toevoeging van een aantal overzichten conform de nieuwe voorschriften.

Met name door het centraal tot uitdrukking laten komen van de overhead treden dit jaar bijzonder veel verschuivingen in de begroting op; in financiële zin is er per saldo geen sprake van een verschil. Het BBV hanteert de definitie voor overhead als volgt: alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces, zoals bijvoorbeeld kosten van eenheidsmanagers, bedrijfsvoering, automatisering en huisvesting.

De wijzigingen in het BBV m.b.t. rente betekent onder andere dat aan de reserves geen rente meer wordt toegerekend. Budgettair heeft dit voor de begroting geen gevolgen.

Een ander gevolg van de BBV wijzigingen is dat het dit jaar bijzonder lastig is de budgetten 2017-2018 op programmaniveau goed met elkaar te vergelijken. O.a. overhead wordt niet meer aan de programma's toegerekend. In het BBV is de productenindeling vervangen door een indeling in voorgeschreven taakvelden. De voorgeschreven indeling is vooral gericht op uniforme informatieverstrekking voor derden. De motivatie hiervoor is dat organisaties hierdoor beter met elkaar vergelijkbaar zijn. Dit betekent niet dat een indeling in programma's en producten niet meer is toegestaan. De voorgeschreven indeling in taakvelden moet tenminste als bijlage zijn opgenomen in de begroting. De bijlage productenramingen is daarom vervangen door het overzicht taakvelden. Tot slot is een bijlage (bijlage 8) toegevoegd waarin de geprognosticeerde balans is opgenomen waaruit het EMU saldo kan worden opgemaakt (verdere toelichting in bijlage 8).

Namens het dagelijks bestuur,

E.W. Anker
voorzitter

A.M. van den Berg
secretaris

1. Algemene uitgangspunten

1.1 GGD IJsselland

GGD IJsselland werkt aan publieke gezondheid voor 11 gemeenten in IJsselland en ziet voor zichzelf de volgende missie:

GGD IJsselland: voor een gezonde samenleving

Positieve gezondheid is ons uitgangspunt. Dit betekent dat we gezondheid zien als het vermogen je aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven. Gezondheid is een belangrijke voorwaarde om te kunnen meedoen in de maatschappij.

GGD IJsselland kiest er voor om haar strategisch beleid samen met haar eigenaren (de gemeenten in IJsselland) te ontwikkelen. Dit leidt iedere bestuursperiode tot een bestuurlijke agenda die richting geeft aan het doen en laten van de organisatie.

Eind 2014 heeft het bestuur de strategische opdracht vastgesteld voor de periode 2015-2017: de Bestuursagenda: 'Vernieuwen vanuit basistaken'.

Voor de periode 2018-2022 ontwikkelen GGD, bestuur en organisatie, en de gemeenten gezamenlijk een nieuwe Bestuursagenda. De inhoud daarvan is nog niet verwerkt in deze Programmabegroting.

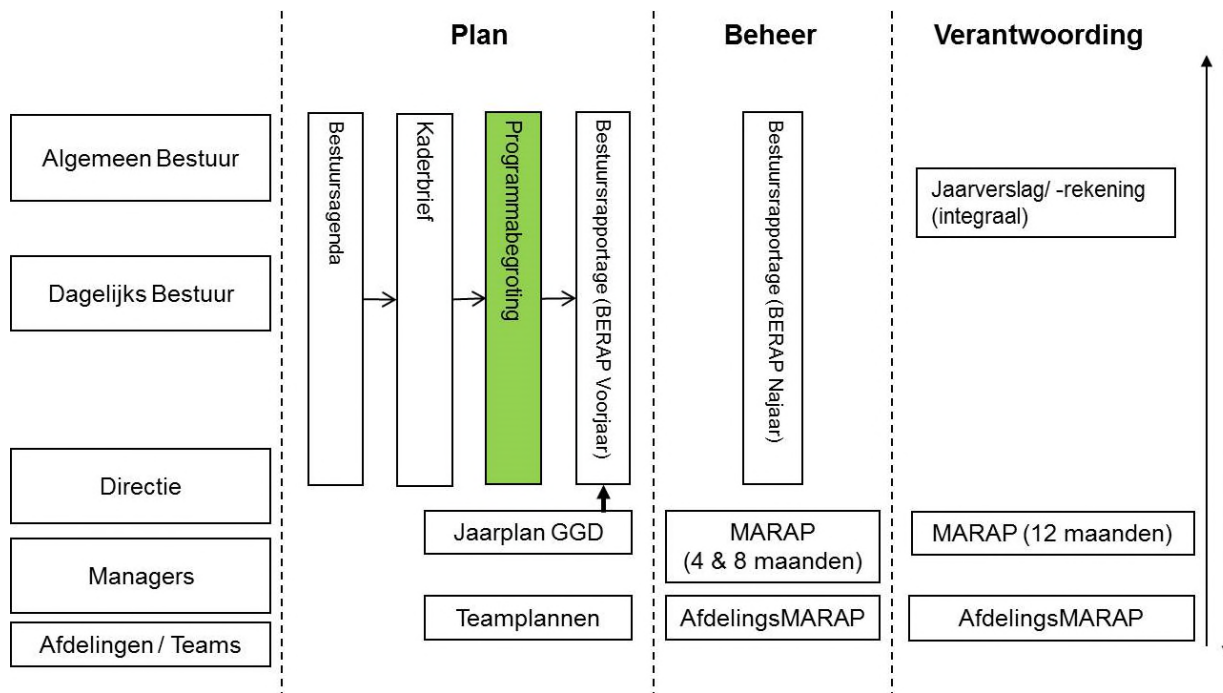
1.2 Procedure Programmabegroting 2018

Wettelijk is voorgeschreven dat een gemeenschappelijke regeling haar begroting uiterlijk 15 juli vaststelt en binnen twee weken daarna, maar uiterlijk voor 1 augustus aan gedeputeerde staten van de provincie zendt. Daarvóór hebben de gemeenteraden de gelegenheid gehad om hun zienswijze over de begroting in te brengen. Door de tijdige vaststelling van de begroting van de gemeenschappelijke regeling kan deze worden verwerkt in de begroting van de deelnemende gemeenten. Dit betekent dat de programma nog 'beleidsarm' is en actuele ontwikkelingen nog niet kunnen worden verwerkt. De onderstaande procedure is daarvoor ingericht:

- a. de voorliggende Programmabegroting 2018 is gebaseerd op de Kaderbrief die het algemeen bestuur in december 2016 heeft vastgesteld;
- b. het dagelijks bestuur stuurt de concept-Programmabegroting voor 1 april 2017 aan de gemeenteraden, om hen in de gelegenheid te stellen hierover een zienswijze in te dienen;
- c. in juni 2017 stelt het algemeen bestuur de Programmabegroting 2018 vast;
- d. vervolgens wordt de Programmabegroting 2018 verder uitgewerkt. De inhoudelijke uitwerking en financiële bijstelling wordt verwerkt in de bestuursrapportage van het voorjaar 2018;
- e. de uitvoering van de begroting wordt gevolgd in de Bestuursrapportage in het najaar 2018 en uiteindelijk in de Jaarstukken over 2018;
- f. het Algemeen bestuur kan naar aanleiding van een bestuursrapportage (zo nodig) de begroting bijstellen.

De plaats van de Programmabegroting in de P&C cyclus van GGD IJsselland wordt weergegeven in onderstaand schema.

Figuur 1 Planning- en controlcyclus van GGD IJsselland

Versie februari 2017

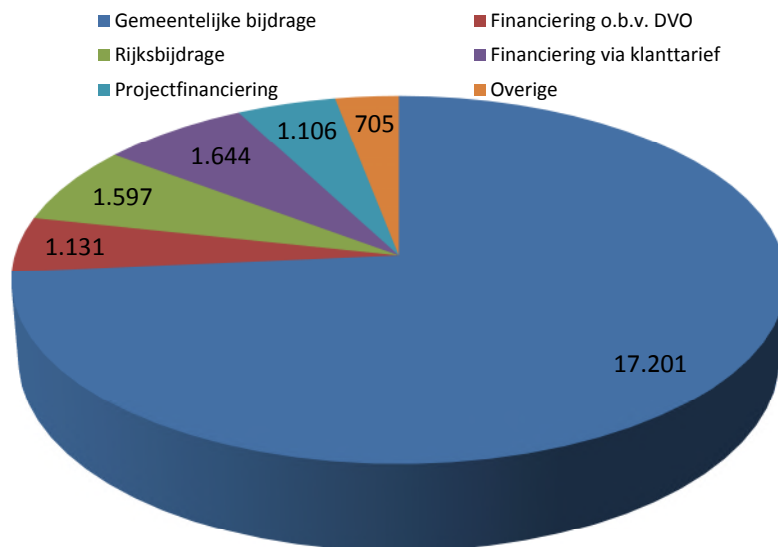
1.3 Omvang van de begroting

De begroting van GGD IJsselland heeft betrekking op alle uitgaven en inkomsten die voor 2018 worden voorzien. Deze betreffen de volgende zaken:

1. producten die worden gefinancierd uit de algemene gemeentelijke bijdrage, waaronder de wettelijke taken waarvoor de gemeenschappelijke regeling is ingesteld (bijvoorbeeld infectieziektebestrijding en jeugdgezondheidszorg);
2. dienstverlening die uit rijksbijdragen wordt gefinancierd (dit betreft voornamelijk de bekostiging van de dienstverlening op het gebied van SOA-Sense);
3. dienstverlening die met afzonderlijke gemeenten is overeengekomen, op basis van een Dienstverleningsovereenkomst of projectfinanciering met een langlopende subsidiebeschikking (zoals dienstverlening bemoeizorg die wordt gefinancierd door de centrumgemeente Zwolle);
4. geraamde structurele inkomsten en uitgaven voor diensten die direct door derden worden betaald (klientarief voor burgers of andere partijen, zoals reizigersadviesing).

Daarnaast worden incidentele activiteiten van de GGD op projectbasis gefinancierd. Deze lasten zijn niet te voorzien en maken daarom geen deel uit van de programmabegroting.

Onderstaande figuur geeft een globaal overzicht van omvang van de begroting in voornoemde financieringsstromen (bedragen x 1000 Euro)

1.4 Indexering

In de programmabegroting 2018 zijn de verwachte ontwikkelingen van loonkosten en prijzen verwerkt op basis van de uitgangspunten die in de kaderbrief Programmabegroting 2018 zijn geformuleerd. De basis hiervoor is de ontwikkeling die in de septembercirculaire 2016 voor het gemeentefonds wordt gehanteerd.

Ontwikkeling personeelslasten

Loonontwikkeling 2017 – 2018;

Voor gemeenteambtenaren is een nieuwe CAO afgesproken, deze is ook van toepassing op GGD IJsselland. De nieuwe CAO loopt tot 1 mei 2017. De loonstijging van 3,4% die in de cao is vastgelegd is in de begroting verwerkt. Daarnaast is een indexering van 1,5% verwerkt zoals in de kaderbrief is vastgelegd.

Vanwege de financiële positie van het ABP heeft het ABP een opslag op de pensioenpremie doorgevoerd. Naast deze stijging hebben we een extra premielast gekregen door de opslag van de premie in 2016. Deze ontwikkeling openbaart zich reeds in de exploitatiejaar 2017. De overschrijding bedraagt ± 2% waardoor ook in de begroting 2017 hierdoor een incidenteel tekort zal ontstaan. Omdat de salarissen voor de begroting 2018 zijn gebaseerd op de werkelijke salarissen (waarin voornoemde ontwikkelingen zijn verwerkt) van februari 2017 is met betrekking tot dit aspect een inhaalslag in de begroting 2018 vertaald.

Het financieel effect van de indexering conform de kaderbrief en de ontwikkeling met betrekking tot de sociale lasten komen in de gemeentelijke bijdrage tot uitdrukking.

Ontwikkeling Materiële lasten

Voor de kosten van materiële lasten wordt uitgegaan van een prijsstijging van 0,9% voor 2018, zoals in de kaderbrief vastgelegd.

1.5 Beleidsindicatoren

Met ingang van de programmabegroting 2018 neemt GGD IJsselland voorslagnog alleen de verplichte beleidsindicatoren op in haar begroting. Omdat deze indicatoren op de gehele begroting betrekking hebben worden ze in dit algemene hoofdstuk weergegeven.

Naam indicator	Eenheid	Resultaat
Formatie	FTE per 1.000 inwoners	0,39 FTE per 1000 inwoners
Apparaatskosten	Kosten per inwoner	€ 26 / per inwoner
Externe inhuur	Kosten als % totale loonsom + totale kosten inhuur externen	4%
Overhead	% van totale lasten	25%

2. Programma's

2.1 Programma Gezondheid

Programma:	Gezondheid	
Portefeuillehouders:	E.W. Anker (bedrijfsvoering, gezondheidsbeleid en onderzoek) J. Janssen (publieke gezondheid jeugd, huisvesting en vastgoed) J.W.J. Kolkman (publieke gezondheid algemeen en maatschappelijke opvang)	
Programmamanager:	A.M. van den Berg, secretaris, directeur Publieke Gezondheid	
Afdelingen/managers:	1. Jeugdgezondheidszorg	A.M. Knoef
	2. Algemene Gezondheidszorg	N.M.F. Bakker
	3. Maatschappelijke zorg en OGGZ (MZ/OGGZ))	A.M. Algera
	4. Kennis- en Expertisecentrum	A.M. Algera

2.1.1 Inleiding

Het programma Gezondheid omvat de basistaken van GGD IJsselland en aanvullende taken en activiteiten die met gemeenten overeen zijn gekomen. De taken zijn beschreven in het productenboek van GGD IJsselland.

2.1.2 Waar staan we voor?

We werken aan een gezonde samenleving: vitale inwoners in een gezonde leefomgeving. Dit doen we door het uitvoeren van onderzoek, het signaleren van gezondheidsrisico's, het (samen) oplossen van bedreigingen van de gezondheid, het adviseren van gemeenten en inwoners, het bevorderen van gezond gedrag en het bieden van een vangnet voor mensen die (tijdelijk) niet zelfredzaam zijn. Zo vergroten we gelijke kansen op een gezond leven.

We werken voor én met de elf gemeenten in IJsselland en samen met diverse organisaties: voor een gezonde samenleving

2.1.3 Wat doen we er voor?

Het programma Gezondheid omvat de volgende activiteiten:

Uitvoering van:

- Het basispakket Jeugdgezondheidszorg
- Infectieziektebestrijding (inclusief reizigersadvisering, geslachtsziektebestrijding en TBC-bestrijding)
- Seksuele gezondheidszorg
- Technische-Hygiënezorg
- Toezicht kinderopvang
- Toezicht Wmo 2015
- Milieu en gezondheid
- Reizigersadvisering
- Forensische geneeskunde

- Maatschappelijke zorg en OGGZ (voor 8 gemeenten behorend tot de centrumgemeente Zwolle), waaronder Centrale Toegang
- Beleidsadvies, Gezondheidsbevordering en epidemiologisch onderzoek
- Preventieve gezondheidszorg Asielzoekers

Specifieke aandachtspunten voor 2018

In het programma Gezondheid zijn de volgende ontwikkelingen te onderscheiden:

GGD IJsselland werkt vanaf 2016 aan vernieuwing van de Jeugdgezondheidszorg 0-18 jaar. Dit betreft een grote operatie, die gekenmerkt wordt door drie elementen:

- het realiseren van een doorgaande zorglijn van de geboorte tot 18 jaar;
- het voldoen aan de nieuwe wettelijke eisen in het basispakket Jeugdgezondheidszorg;
- zorgen voor aansluiting bij behoeften van ouders, jeugdigen en de jeugdzorg in gemeenten.

De Jeugdgezondheidszorg wordt flexibeler en efficiënter ingericht. Ouders en kinderen krijgen minder standaardzorg en meer begeleiding op maat. Er is meer ruimte voor samenwerking. Bovendien wil de Jeugdgezondheidszorg laagdrempelig bereikbaar zijn voor ouders, ketenpartners en kinderen, om daarmee een stevig fundament te vormen in het veld van de zorg voor jeugd.

Infectieziektebestrijding heeft landelijk veel prioriteit gekregen. De wereld wordt steeds kleiner en nieuwe infectieziekten (zoals recentelijk Ebola en Zika) verspreiden zich snel en vormen daarmee een voortdurende dreiging voor onze samenleving. Daarnaast wordt de resistentie voor moderne antibiotica een steeds groter probleem. Niet alleen in ziekenhuizen, maar in alle vormen van (langdurige) zorg in onze samenleving. Het ontwikkelen van een samenhangende aanpak vraagt een forse inspanning, waarvoor extra formatie noodzakelijk is. Hiervoor zal een apart voorstel aan het bestuur worden voorgelegd (kadernota 2019). GGD IJsselland investeert in de bestrijding van infectieziekten, samen met andere partijen zoals huisartsen, ziekenhuizen, verzorgingshuizen en andere instellingen waar mensen langdurige zorg krijgen.

GGD IJsselland is door alle 11 gemeenten gevraagd om het toezicht Wmo 2015 uit te voeren. Dit doet de GGD met ingang van 1 januari 2017. Hiervoor is een dienstverleningsovereenkomst met alle 11 gemeenten opgesteld. Deze nieuwe taak is in de begroting verwerkt.

De aanpak van woningvervuilingen (hygiënische probleemhuishoudens) is een onderdeel van de taken in de Maatschappelijke zorg die GGD IJsselland uitvoert. Deze taak wordt voor 8 gemeenten op basis van een inwonerbijdrage uitgevoerd. Al geruime tijd zijn de beschikbare middelen voor deze taak niet voldoende voor een zorgvuldige afwikkeling van de aanvragen. Daarboven kent het aantal vervuilde huishoudens een stijgende trend. Dit betekent dat extra formatie noodzakelijk is. Hiervoor zal een apart voorstel aan het bestuur worden voorgelegd (kadernota 2019).

Gemeenten hebben een groeiende behoefte aan goede informatievoorziening om beleid in het sociaal domein te kunnen ontwikkelen en monitoren. Epidemiologische informatievoorziening, het gebruik van registraties van de GGD en het uitvoeren van specifiek onderzoek leveren hier een groeiende bijdrage aan. De formatie voor deze activiteiten is beperkt, er wordt gezocht naar mogelijkheden om aan de groeiende vraag te voldoen.

Onderstaand overzicht geeft een indruk van de omvang van taken die GGD IJsselland uitvoert

Dienstverlening GGD IJsselland 2016 in cijfers (Bron: Kerngegevens GGD IJsselland 2016)

Onderdeel		Aantallen
Jeugdgezondheidszorg	In beeld 0-18 jaar (99,9%)	117.522
	Extra contacten 0-18 jaar	10.412
Toezicht Kinderopvang	Inspecties kinderdagverblijven	374
	Inspecties buitenschoolse opvang	334
	Inspecties peuterspeelzalen	67
	Inspecties gastouderbureaus	42
	Inspecties gastouders (423 nieuw, 103 steekproef)	526
Technische Hygiëne Zorg	Inspecties tatoeage- en piercingshops	13
	Inspecties seksinrichtingen	6
Milieu en Gezondheid	Adviezen aan en onderzoek voor gemeenten, instellingen en burgers over o.a. binnenmilieu, hinder door stank, geluid en stof, bodemverontreiniging en sanering van asbest, nazorg bij rampen en crises	189
Forensische geneeskunde	Lijkschouwingen	428
	Letselrapportages	314
	Arrestantenzorg: Medische zorg bij bezoek	835
	Arrestantenzorg: Telefonisch zorgadvies	696
Infectieziektebestrijding	Meldingen van meldingsplichtige ziektes (en vervolgens bron- en contactonderzoek)	182
	Meldingen van uitbraken diarree, luchtweginfecties of huidinfecties	99
	Telefonische vragen over infectieziekten	451
Seksuele gezondheid	Consulten seksueel overdraagbare aandoeningen (soa)	2.676
	Gevonden soa (vindpercentage = 21%)	561
Reizigerszorg	Consulten (6.115 eerste consulten en 2.691 vervolgsconsulten)	8.806
Tuberculose	Consulten	647
	Patiënten	20
Psychosociale hulpverlening	Inzet	15
Beleid	Advies aan gemeenten over bijvoorbeeld lokaal gezondheidsbeleid, jeugdbeleid, Wmo, en de ontwikkelingen in het brede sociale domein	
Maatschappelijke zorg (bemoeizorg)	Meldingen team Bemoeizorg	230
	Meldingen team Bemoeizorg Jeugd	47
	Meldingen team Zwerfjongeren	93
	Meldingen team Vervuilde huishoudens	60
Centrale Toegang	Gemelde instroom in maatschappelijke opvang	425
	Meldingen beschermd wonen	950
	Meldingen ambulante begeleiding door MO instellingen	172

2.1.4 Wat gaat het kosten?

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenbegroting(x1000)		
				2019	2020	2021
Lasten:						
Exploitatielasten	6.247	5.021	5.267	5.373	5.480	5.590
Kapitaallasten	147	141	77	79	81	82
Loonkosten	15.055	15.740	11.741	11.976	12.216	12.460
Totaal lasten	21.448	20.902	17.085	17.428	17.777	18.132
Baten:						
Gemeentelijke bijdrage	6.948	7.213	15.692	16.006	16.326	16.653
Financiering o.b.v. DVO	7.468	8.220	1.131	1.154	1.177	1.201
Rijksbijdragen	1.510	1.597	1.597	1.629	1.662	1.695
Financiering via klanttarief	2.063	1.648	1.644	1.678	1.712	1.746
Projectfinanciering	2.853	1.572	1.106	1.128	1.151	1.174
Overige financiering	1.114	652	691	704	718	732
Totaal baten	21.956	20.902	21.861	22.299	22.745	23.200

* rekeningcijfers 2016 voorlopig

2.2 Programma Service en samenwerking

Programma:	Service en Samenwerking
Portefeuillehouder:	E.W. Anker
Programmamanager:	A.M. van den Berg (secretaris/directeur Publieke Gezondheid)
Afdelingen/manager:	Bestuursbureau / J. Roorda (tevens directiesecretaris)

2.2.1 Inleiding

Het programma Service en Samenwerking is ondersteunend aan het programma Gezondheid. Het programma richt zich op het bestuur en op het bestuursproces van de GGD. Daarbij zijn van belang:

- Voorbereiding van bestuurlijke overleg (vergaderingen Dagelijks Bestuur en het Overleg Publieke gezondheid, inclusief ambtelijke voorbereiding);
- Invulling van de kaderstellende en controlerende rol van het Algemeen Bestuur;
- Uitvoering van de besluiten van het Algemeen- en het Dagelijks Bestuur;
- Communicatie met de gemeenten, op bestuurlijk en ambtelijk niveau.

2.2.2 Waar staan we voor?

De doelstelling van het programma Service en Samenwerking is het optimaliseren van de kwaliteit en het rendement van de samenwerking tussen en met gemeenten.

GGD IJsselland werkt volgens een verrijkt Governance model, waarbij het werk van de GGD op inhoud gestuurd wordt door de opdrachten van gemeenten (met de eisen die voortkomen uit de Wet publieke gezondheid als randvoorwaarde). Dit betekent:

- GGD IJsselland biedt met haar diensten meerwaarde voor gemeenten en sluit aan bij de lokale wensen van gemeenten. GGD IJsselland wordt ervaren als een dienst van en voor de 11 gemeenten in IJsselland;
- er is samenhang in het lokaal gezondheidsbeleid van gemeenten, in de samenwerkingsafspraken die de 11 gemeenten in IJsselland met elkaar maken en in de opdracht aan de Gemeenschappelijke regeling GGD IJsselland;
- daarnaast werkt GGD IJsselland met transparante afspraken over haar bedrijfsvoering en informatie die ondersteunend zijn voor inzicht, toezicht en beheer door gemeenteraden, colleges van B&W en portefeuillehouders die zitting hebben in het bestuur van de GGD;
- GGD IJsselland kent een helder besturingsconcept dat is vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en daarvan afgeleide afspraken.

In 2018 willen we voorts bereiken dat, na de gemeenteraadsverkiezingen en het vormen van nieuwe colleges in gemeenten, een nieuw betrokken bestuur wordt gevormd dat de samenwerking in Publieke gezondheid voortzet en verder ontwikkelt.

2.2.3 Wat doen we ervoor?

Algemene taken:

- Organiseren en voorbereiden van bestuurlijke overleggen
- Uitvoeren van de P&C cyclus, zowel intern als extern. En samenstellen van de afgesproken interne en bestuurlijke documenten (Programmabegroting, 2 Bestuursrapportages, Jaarverslag en jaarrekening, 3 interne managementrapportages).

- Uitvoeren van business control, juridische control, kwaliteitszorg
- Ondersteuning management (communicatie en managementondersteuning)
- Voorbereiding van taken van de GGD bij rampen en crises (draaiboeken, samenwerkingsafspraken met ketenpartners, oefenprogramma).

Specifiek voor 2018:

- Faciliteren van de vorming van een nieuw bestuur voor GGD IJsselland
- Verzorgen van een overdrachtsdocument en een inwerkprogramma van het nieuwe bestuur van GGD IJsselland
- Informeren van nieuwe gemeenteraden over het werk van GGD IJsselland

2.2.4 Wat gaat het kosten?

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenbegroting(x1000)		
				2019	2020	2021
Lasten:						
Exploitatielasten	991	94	69	71	72	74
Loonkosten	1.333	1.269	106	109	111	113
Totaal lasten	2.324	1.363	175	180	184	187
Baten:						
Gemeentelijke bijdrage	1.378	1.467	1.509	1.540	1.571	1.602
Overige financiering	29	0	0	0	0	0
Totaal baten	1.407	1.467	1.509	1.540	1.571	1.602

* rekeningcijfers 2016 voorlopig

3. Financiële begroting

3.1 Begroting van baten en lasten GGD IJsselland

In dit onderdeel zijn de totale baten en lasten van GGD IJsselland verwerkt. Dit betreft het totaal van de afzonderlijke programmabegrotingen en het overzicht van algemene lasten en dekkingsmiddelen. In de begroting zijn uitsluitend structurele lasten en baten opgenomen. In de bijlagen is derhalve geen (verplicht) overzicht van incidentele lasten en baten opgenomen.

Financiële begroting (bedragen in Euro x 1000)

Totaaloverzicht baten en lasten						
	baten		Lasten		Saldo	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
programma Service&samenwerking	1.467	1.509	1.363	175	-104	-1.334
programma gezondheid	20.902	21.861	20.902	17.085	0	-4.776
Algemene dekkingsmiddelen	76	14			-76	-14
Overhead			0	5.955	0	5.955
Heffing Vennootschapsbelasting					0	0
Onvoorzien			130	119	130	119
Saldo van baten en lasten	22.444	23.384	22.394	23.334	-50	-50
Mutaties reserve groot onderhoud			50	50	50	50
Resultaat	22.444	23.384	22.444	23.384	0	0

3.2 Toelichting op de financiële begroting

In deze paragraaf worden de afwijkingen in de begroting 2018 ten opzichte van de begroting 2017 toegelicht. In de begroting worden structurele lasten en baten geraamd. Incidentele budgetten worden in de loop van het exploitatiejaar middels een begrotingswijziging toegevoegd. De indeling van de financiële begroting is aangepast op basis van de nieuwe regelgeving in het BBV waarin een verplichte indeling is voorgeschreven. De meest opvallende wijziging is de overhead die nu in een aparte regel is vermeld.

Ten opzichte van 2017 neemt het volume van de begroting 2018 met € 940.000 toe. Deze toename wordt met name veroorzaakt door de toevoeging van de taak toezicht WMO (€ 221.000), aanpassing van het voorschot voor toezicht kinderopvang (€ 347.000, voor de begroting betekent

dit dat zowel de lasten- als batenkant wordt opgehoogd) en ontwikkeling van de loonkosten (€ 368.000). Daarnaast zijn de gevolgen van de prijsindexering verwerkt en is de taakstelling uit 2012 aan bedrijfsvoering nu structureel verwerkt (is in voorgaande jaren incidenteel gedekt). Op het totale volume van de begroting heeft dit vrijwel geen gevolgen.

3.3 Algemene lasten en dekkingsmiddelen

Algemene lasten en dekkingsmiddelen (bedragen in Euro x 1000)

Omschrijving	rekening 2016	begroting 2017	begroting 2018	meerjarenbegroting(x1000)		
				2019	2020	2021
Lasten:						
Overhead			5.955	6.075	6.197	6.320
Projecten	1.505					
overige						
Onvoorzien		130	119	122	124	127
Reserveringen		50	50	51	52	53
Totaal lasten	1.505	180	6.124	6.248	6.373	6.500
Baten:						
Projecten	947					
Overige	1.047	76	14	15	15	16
Reserveringen						
Totaal baten	1.994	76	14	15	15	16

* rekeningcijfers 2016 voorlopig

Toelichting Algemene lasten en dekkingsmiddelen

Lasten

- Op basis van de nieuwe regelgeving in het BBV is onder algemene lasten en dekkingsmiddelen de totale overhead geraamd van de GGD. In de programmabegroting wordt de overhead niet meer toegerekend aan de diverse programma's.
- In de post onvoorzien was in de begroting 2017 een stelpost opgenomen van € 50.000 voor dekking van de extra gestegen pensioenpremies. Deze ontwikkeling is nu in het loonkostenbudget vertaald en derhalve hier gecorrigeerd. De post onvoorzien is verder aangepast voor dekking van prijsstijging.
- De post reserveringen betreft storting in de reserve groot onderhoud voor het kantoorgebouw.

Baten

- De baten zijn met € 62.000 afgenomen ten opzichte van 2017. Dit wordt veroorzaakt door de structurele invulling van de taakstelling bedrijfsvoering en aframing van bespaarde rente op reserves.

De resterende raming van €14.000 heeft betrekking op nog niet structureel ingevulde taakstelling met betrekking tot de organisatieverandering 2012.

3.4 Ontwikkeling gemeentelijke bijdrage

Gemeentelijke bijdrage 2017	€ 16.493.687,-
1. Ontwikkeling loonkosten	€ 294.500,-
Dit betreft de mutatie in de salarissen voor zover die doorwerken in de gemeentelijke bijdrage. Met betrekking tot aanvullende taken wordt de verhoging van de salarissen gecompenseerd door hogere inkomsten uit exploitatie.	
2. Aanpassing voorschot inspecties kinderopvang	€ 347.500,-
3. Prijsindex\ overige	€ 64.894,-
Totaal mutaties gemeentelijke bijdrage 2018	€ 706.894,-
Per saldo bijdrage 2018	€ 17.200.582,-

Toelichting gemeentelijke bijdrage 2018

Algemeen

De gemeentelijke bijdrage 2018 stijgt met 4,3% ten opzichte van 2017. De budgettaire gevolgen voor de deelnemende gemeenten beperken zich tot de ontwikkeling van de loonkosten en prijsindexering, in totaal € 359.394 (2,2% stijging t.o.v. 2017). De aanpassing van het voorschot inspecties kinderopvang is een administratieve aanpassing om het voorschot meer bij de werkelijke kosten te laten aansluiten. Hieronder wordt dit nader toegelicht.

Ontwikkeling loonkosten.

De salarissen en sociale lasten zijn geïndexeerd met 1,5% conform de uitgangspunten in de kaderbrief. De ontwikkeling van de loonkosten zijn nader toegelicht in paragraaf 0, Indexering (blz. 11).

Aanpassing voorschot inspecties kinderopvang.

In de gemeentelijke bijdrage is een voorschot verwerkt met betrekking tot de kosten van inspecties van kinderopvang. Het voorschot bedroeg tot en met 2017 € 165.000. De afrekening van dit voorschot wordt bepaald door het werkelijk aantal inspecties wat door de GGD wordt uitgevoerd. Dit bedrag is al sinds het begin van de uitvoering van de inspecties door de GGD niet aangepast. Door diverse ontwikkelingen binnen deze taak bedragen de werkelijke kosten die door de gemeenten worden betaald inmiddels bijna € 600.000 (bron: jaarrekening 2016). Dit totaalbedrag werd tot nu pas achteraf gefactureerd (onder verrekening van het voorschot). De werkelijke kosten 2016 worden nu als een structureel volume beschouwd. Gezien de huidige liquiditeiten positie

van de GGD is het van belang dat de ontwikkeling van de kosten en inkomsten in de loop van het jaar met elkaar in de pas lopen.

Door aanpassing van het voorschot sluiten de kosten en inkomsten meer op elkaar aan. Binnen de gemeentelijke begroting is voor deze kostenpost budget beschikbaar. Door ophoging van het voorschot binnen de gemeentelijke bijdrage vind de facturering plaats in het exploitatiejaar in plaats van grotendeels achteraf. De kosten nemen voor de gemeenten hierdoor niet toe. Budget-tair heeft dit voor de deelnemende gemeenten geen gevolgen.

Prijsindex / Overige

De mutatie in de gemeentelijke bijdrage betreft voornamelijk de indexering van de prijzen.

3.5 Kanttekeningen

Jeugdgezondheidszorg 0 - 18

De begroting van de Jeugdgezondheidszorg 0 – 18 is nog gebaseerd op de aannames uit de begroting van de nieuwe werkwijze JGZ 0-18 (masterplan). Pas in 2017 wordt gedurende het gehele jaar gewerkt met deze begroting in combinatie met de nieuwe werkwijze die met ingang van 1 september 2016 is ingevoerd. Met betrekking tot de budgetten zijn dus nog geen betrouwbare ervaringscijfers opgebouwd op basis waarvan de begroting structureel kan worden bijgesteld. Binnen de begroting van de Jeugdgezondheidszorg 0 – 18 zijn daarom in beperkte mate mutaties ten opzichte van 2017 verwerkt met betrekking tot het budget voor loonkosten, kapitaallasten en toerekening overhead.

Rijksvaccinatieprogramma

Het Rijksvaccinatieprogramma (verder: RVP) wordt in Nederland uitgevoerd door de organisaties die Jeugdgezondheidszorg uitvoeren. In dit kader verzorgt GGD IJsselland het geven van de vaccinaties. De kosten hiervan worden tot 2018 door het rijk direct aan GGD IJsselland vergoed. Per 1 januari 2018 wordt het RVP wettelijk verankerd in de Wet publieke gezondheid (Wpg) en komt de uitvoering van het RVP onder bestuurlijke verantwoordelijkheid van gemeenten. De gemeente moet de uitvoering van het RVP én het basispakket JGZ bij dezelfde organisatie beleggen.

De financiering loopt met ingang van 2018 vanuit het gemeentefonds. Dan worden de benodigde middelen in de vorm van een algemene uitkering aan het gemeentefonds toegevoegd (dit wordt in de meicirculaire 2017 verder uitgewerkt). Voor de gemeenten van GGD IJsselland gaat het om een totaal-budget in de orde van grootte van € 830.000.

De overheveling van deze middelen naar het gemeentefonds, betekent dat de kosten voor het RVP van GGD IJsselland ten laste gaan komen van de gemeenten, via de inwonerbijdrage van gemeenten. Deze worden onder de gemeenten verdeeld op basis van dezelfde verdeelsleutel als voor Jeugdgezondheidszorg is afgesproken (het aantal inwoners 0-18). Deze sluit nagenoeg naadloos aan bij de verdeelsleutel die in het gemeentefonds wordt gehanteerd.

Omdat op dit moment de effecten van de mei-circulaire nog niet bekend zijn en ook voor de gemeente Steenwijkerland nog niet vaststaat wat de gevolgen van eventuele overgang van JGZ 0-4 naar de GGD is, is deze operatie aan de inkomstenkant nog niet verwerkt in de algemene gemeentelijke bijdrage.

Publieke gezondheid Asielzoekers

De toestroom van vluchtelingen betekent ook meer inzet van de GGD om preventieve zorg aan deze groep te leveren. Zolang vluchtelingen door het COA worden opgevangen wordt de dienstverlening in principe via een contract met het COA gefinancierd. De zorg voor statushouders die zich in gemeenten vestigen worden via de inwonerbijdrage gefinancierd. Gezien de huidige ontwikkelingen mag worden verwacht dat de kosten zich onvoorspelbaar ontwikkelen. Voor de langere termijn kan ook worden voorzien dat de zorgvraag weer gaat afnemen, waardoor wachtgeldverplichtingen gaan ontstaan.

GGD IJsselland heeft de afgelopen jaren een bestemmingsreserve opgebouwd om schommelingen in deze zorgvraag te kunnen opvangen. Er zijn in principe vooralsnog voldoende middelen beschikbaar om extra inzet te bekostigen en ook om aan wachtgeldverplichtingen te kunnen voldoen wanneer de vraag weer afneemt.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten overheden vennootschapsbelasting betalen over de winst die met ondernemingsactiviteiten worden behaald. Dit is in lijn met de Wet markt en overheid, waarbij het uitgangspunt is dat een publiek orgaan geen voordelen mag hebben in het vrije economische verkeer. Medio 2015 heeft de parlementaire behandeling van dit voorstel plaatsgevonden. De nieuwe wetgeving kan betekenen dat dienstverlening (zoals detacheringen) moeten worden aangepast om een nieuwe heffing te voorkomen. Ook is het mogelijk dat administratieve lasten toenemen om een winstrekening te kunnen maken.

Er bestaat nog veel onduidelijkheid over de gevolgen van deze wet voor GGD'en.

De GGD heeft het standpunt ingenomen dat er geen aangifteplicht is voor de vennootschapsbelasting. Hierover wordt met de belastingdienst afgestemd. Dit heeft nog niet tot een definitieve conclusie geleid.

Risico's voormalige regio IJssel-Vecht

Het regionaal team Recreatie en Toerisme is per 1 januari 2012 opgeheven, waarbij de betrokken medewerkers –onder voorwaarden- een arbeidsovereenkomst hebben gesloten met Marketing Oost met een zekere terugkeergarantie bij de GGD als rechtsopvolger van de regio IJssel Vecht. De boveninformatie die hierdoor is ontstaan is (voor één medewerker) nog niet opgelost. Op basis van de gemaakte afspraken tussen GGD en de medewerker alsmede de huidige rechtspositieregeling is het totale risico berekend op € 158.000 (vanaf 2014). In het bestuur is de afspraak gemaakt (Algemeen Bestuur oktober 2014) dat dit risico wordt verrekend met de betrokken gemeenten die destijds bijdroegen aan de taak Recreatie en Toerisme in de regio IJssel-Vecht. Tot en met 2016 is hiervan ruim € 133.000 afgewikkeld waardoor nog een risico van per saldo € 25.000 resteert.

Toelichting individueel keuzebudget

Met ingang van 2017 kan individueel een keuze worden gemaakt voor aanwending van de reservering in het kader van het IKB. In de reservering is een component verlofuren opgenomen van 14,4 uur per formatieplaats. De totale omvang hiervan voor de gehele organisatie is voorlopig ingeschat op € 144.000. Door toevoeging van deze verlofuren aan het IKB budget hebben de medewerkers de mogelijkheid deze uren te laten uitbetalen. Een andere mogelijkheid is dat deze uren worden teruggekocht. Vanwege de onzekerheid omtrent de ontwikkeling van dit deel van het IKB is afgesproken deze component apart te monitoren en vooralsnog niet als structurele last in de begroting op te nemen. Dit betekent wel een risico voor de exploitatie 2018.

Exploitatie kantoorgebouw

In 2016 is het gerenoveerde kantoorgebouw in gebruik genomen. Voor de exploitatie van de nieuwe situatie is een begroting opgesteld die deels op inschattingen en aannames is gebaseerd. Daarnaast is er nog geen definitief meerjarenonderhoudsplan beschikbaar.

Voor 2018 zijn alleen de kapitaallasten aangepast op basis van de werkelijke investeringsbedragen. In de komende jaren zullen ervaringscijfers worden opgebouwd die als basis kan dienen voor een structurele begroting.

4. Paragrafen verplicht op grond van het BBV

4.1 Algemeen

De programmabegroting 2015 bevat de volgende (verplichte) paragrafen:

1. Weerstandsvermogen (en risico's)
2. Onderhoud kapitaalgoederen
3. Bedrijfsvoering
4. Verbonden partijen
5. Treasury

4.2 Weerstandsvermogen en risico's

4.2.1 Algemene uitgangspunten

In deze paragraaf worden risico's van GGD IJsselland financieel vertaald en vervolgens afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit om risico's af te kunnen dekken. Daarmee ontstaat inzicht in de het weerstandsvermogen van GGD IJsselland. Het weerstandsvermogen van GGD IJsselland bestaat uit de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen maatregelen in de vorm van voorzieningen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn voor de financiële positie. Onder weerstandscapaciteit wordt verstaan de middelen en mogelijkheden waarover de GGD beschikt om niet geraamde kosten, die onverwachts en substantieel zijn, te dekken zonder dat dit ten koste gaat van uitvoering van het takenpakket.

Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD een opslag verwerkt voor dekking van risico's. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die uit aanvullende taken (taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert) kunnen voortvloeien. De risicoreserve vormt een versterking van de weerstandscapaciteit van GGD IJsselland.

4.2.2 Evaluatie weerstandscapaciteit

In december 2014 is de nota risicomanagement en weerstandsvermogen vastgesteld. Hierbij is het volgende besloten:

- De huidige bandbreedte voor het weerstandsvermogen verhoudt zich tot de benodigde weerstandscapaciteit met een factor tussen 1 en 1,4.
- De benodigde weerstandscapaciteit wordt regelmatig opnieuw vastgesteld op basis van de risico's die de GGD loopt.
- Rapportage van het actuele risicoprofiel o.b.v. de nieuwe systematiek krijgt een plaats in de najaarsbestuursrapportage.
- De komende jaren zal het weerstandsvermogen met het rekeningresultaat worden versterkt tot het vereiste niveau.

In de najaarsbestuursrapportage 2016 is het meest actuele risicoprofiel gerapporteerd. Op basis van dat risicoprofiel is de benodigde weerstandscapaciteit, uitgaande van de ratio 1 – 1,4 voor het weerstandsvermogen, minimaal € 382.000,- en maximaal € 534.800,-.

Op basis van de beschikbare weerstandscapaciteit per oktober 2016 komt de ratio voor het weerstandsvermogen op 1,47 uit en is daarmee voldoende. In de najaarsbestuursrapportage 2017 volgt een herziene raming voor de benodigde weerstandscapaciteit op basis van een integrale inventarisatie en actualisatie van risico's in het kader van risicomanagement. Vooralsnog is er geen aanleiding om de benodigde weerstandscapaciteit aan te passen. De belangrijkste risico's in 2018 (voor zover nu bekend) waarop deze inschatting is gebaseerd worden hieronder kort beschreven. Waarbij de netto verwachte impact gebaseerd is op de kwantificering van risico's met als peildatum oktober 2016.

4.2.3 Overzicht risico's 2018

Naast de significante risico's toont dit overzicht ook de risico's die geheel of gedeeltelijk afgedekt worden door een bestemmingsreserve.

1. Faillissement van toeleveranciers; implementatiekosten en inwerken van medewerkers als gevolg van het wegvallen van 1 toeleverancier

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 150.000,-

Maatregelen & Ontwikkelingen: waar mogelijk wordt samenwerking gezocht met andere GGD'en om gezamenlijk diensten aan te besteden. Bij het afsluiten van contracten worden bepalingen op genomen die continuïteit van de dienstverlening waarborgen.

2. Claims en juridische procedures; claims van derden of niet inbare claims bij derden

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 100.000,-

Maatregelen & Ontwikkelingen: Negatief uitvallende uitspraken leiden direct tot kosten c.q. te betalen bedragen op de balans. Het afsluiten van verzekeringen bij schade en aansprakelijkheid leidt tot het terugdringen van de verwachte impact.

3. Extra inzet van medewerkers bij uitbraak infectieziekte

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 82.000,-

Maatregelen & Ontwikkelingen: Infectieziektebestrijding heeft een personele formatie die voldoende is voor de dagelijkse taken. Bij een eventuele grote uitbraak van een infectieziekte is een sterk verhoogde personele inzet noodzakelijk. Naar verwachting vergoedt het rijk een deel hiervan, maar de GGD zal in die situatie ook zelf extra kosten moeten maken.

4. Boventallig personeel vanwege afnemende activiteiten en inkomsten binnen aanvullende taken 0-18 jarigen JGZ

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 70.400,-

bestemmingsreserve

Maatregelen & Ontwikkelingen: Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD voor maatwerk en projecten (aanvullende producten van GGD IJsselland) een opslag verwerkt voor dekking van risico's i.v.m. het tijdelijke karakter van het werk. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die kunnen voortvloeien uit taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert. Kosten als gevolg van dit risico komen ten laste van de bestemmingsreserve Maatwerk en projecten. Naast het continu acquireren voor nieuwe opdrachten, wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.

5. Boventallig personeel vanwege beëindiging contract met Politie voor verrichten diensten forensische geneeskunde

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 50.000,-

Maatregelen & Ontwikkelingen: de aanbesteding door de nationale politie van medische arrestantenzorg en forensisch medisch onderzoek is medio 2015 gestaakt. Weliswaar is een contract voor onbepaalde tijd afgesproken maar dit kent een opzegtermijn van zes maanden. Hierdoor bestaat een risico op bovenformatie. Om dit te beperken wordt voor zover mogelijk gewerkt met freelancers. Landelijk wordt ingezet op het kwalificeren van forensische geneeskunde als overheidstaak.

6. Boventallig personeel vanwege afnemende activiteiten en inkomsten binnen projecten KEC

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 45.500,-
bestemmingsreserve

Maatregelen & Ontwikkelingen: Sinds 2013 is in de tarieven van de GGD voor maatwerk en projecten een opslag verwerkt voor dekking van risico's i.v.m. het tijdelijke karakter van het werk. De risicocomponent in het tarief wordt gereserveerd voor dekking van eventuele frictiekosten die kunnen voortvloeien uit aanvullende taken die de GGD op verzoek van gemeenten of andere klanten levert. Kosten als gevolg van dit risico komen ten laste van de bestemmingsreserve Maatwerk en projecten.

Naast het continu acquireren voor nieuwe opdrachten, wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.

7. Boventallig personeel vanwege afnemende dienstverlening aan Publieke Gezondheid Asielzoekers

Risicocategorie: financieel

netto verwachte impact: € 0,-
bestemmingsreserve

GGD IJsselland verzorgt voor COA de activiteiten m.b.t. Publieke Gezondheidszorg voor asielzoekers (PGA). Daarnaast coördineert GGD IJsselland de afstemming met COA en gemeenten en de gezondheidsvoorlichting voor asielzoekers in Oost Nederland. Deze taken zijn vastgelegd in een overeenkomst tussen COA, GGD-GHOR Nederland en de vijf GGD'en in Oost-Nederland en worden betaald door COA. Door ontwikkelingen in aantallen en (tijdelijke) opening dan wel sluiting van asielzoekerscentra is PGA een moeilijk te beheersen taak voor GGD IJsselland. Om risico's op te kunnen vangen is een bestemmingsreserve PGA gevormd. Daarnaast wordt gekeken naar de omvang van het personeelsbestand in relatie tot de werkzaamheden in een periode. Waar mogelijk worden vacatures ingevuld met tijdelijk personeel.

4.2.4 Financiële kengetallen 2018.

Met ingang van de programmabegroting 2017 worden financiële kengetallen opgenomen in de paragraaf weerstandsvermogen. Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) bepaalt dat gemeenten voortaan een basisset van vijf financiële kengetallen moeten opnemen in de begroting en de jaarrekening.

De kengetallen betreffen: schuldquota leningen, solvabiliteitsratio, grondexploitatie, structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit. Voor een gemeenschappelijke regeling zijn deze niet

allemaal van toepassing. Vermeld worden schuldquota geldleningen, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte. De kengetallen 2018 voor GGD IJsselland zijn in onderstaande tabel weer-gegeven:

Kengetallen 2017	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018
Netto schuldquote	30%	28%	30%
Solvabiliteitsratio	13%	13%	13%
Structurele exploitatieruimte	0%	0%	0%

Toelichting:

Netto schuldquote

Het kengetal netto schuldquote ook wel bekend als de netto-schuld als aandeel van de inkomsten, zegt het meest over de financiële vermogenspositie van de gemeenschappelijke regeling. De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van de gemeenschappelijke regeling ten opzichte van de eigen middelen en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. In de VNG- uitgave 'Houdbare Gemeentefinanciën' is aangegeven dat wanneer de schuld lager is dan de jaaromzet (100%) dit als voldoende kan worden bestempeld, dit is met 30% ruimschoots het geval bij GGD IJsselland.

Solvabiliteitsratio

De solvabiliteit geeft aan of we op lange termijn kunnen voldoen aan onze verplichtingen. De solvabiliteit wordt uitgedrukt in de verhouding tussen het eigen vermogen op de balans en het totale vermogen. Hoe hoger de verhouding eigen vermogen ten opzichte van het totale vermogen, hoe gezonder de gemeenschappelijke regeling. Ten opzichte van de gemeenten, waarbij percentages van 30 – 40% normaal zijn, is de ratio van de GGD laag. Dit komt met name door de beperkte omvang van het eigen vermogen. Indirect ligt er een verband met de solvabiliteit van de deelnemende gemeenten.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. De begroting van GGD IJsselland wordt ieder jaar sluitend opgesteld. Er is daarom geen sprake is van structurele ruimte in de exploitatie.

4.3 Onderhoud kapitaalgoederen

In het kader van deze paragraaf gaat het om de vaste activa waarvan de instandhouding structureel een substantieel beslag op de middelen legt. Buiten dit kader vallen de financiële activa en bedrijfsmiddelen, omdat die regelmatig worden vervangen. Door dit onderscheid komt in deze paragraaf alleen het onderhoud van het kantoorgebouw te Zwolle aan de orde. Zoals bekend is het kantoorgebouw gedeeltelijk verkocht en is het C-gebouw geheel gerenoveerd.

Een meerjarenonderhoudsplan is in ontwikkeling. Hiervoor is in de begroting een jaarlijkse reservering van € 50.000 opgenomen. Op basis van het definitieve onderhoudsplan kan worden bepaald of dit voldoende is om de onderhoudskosten op langere termijn te dekken.

4.4 Bedrijfsvoering

GGD IJsselland wordt voor haar bedrijfsvoering voor het grootste deel ondersteund door de afdeling bedrijfsvoering van Veiligheidsregio IJsselland. De (financiële) basis voor de samenwerking vormt de 'Overeenkomst voor gemene rekening'. Daarin zijn voor de afzonderlijke kostenonderdelen die in de overeenkomst zijn benoemd verdelingspercentages berekend. De kosten binnen de gemene rekening worden gemiddeld voor 56 % toegerekend aan de Veiligheidsregio en voor 44 % aan de GGD.

De bepalingen in de huidige overeenkomst zijn onveranderd toegepast voor het opstellen van de begroting 2018.

In 2017 zijn de drie eerste opbouwjaren van de eenheid Bedrijfsvoering voor Veiligheidsregio en GGD achter de rug. De jaren, die nodig waren om beide organisaties op een stabiele manier te ondersteunen. Na de fase van stabilisering volgt de fase waarin de eenheid Bedrijfsvoering steeds beter in staat is om antwoord te bieden op nieuwe ontwikkelingen en dus te groeien van een uitvoeringsgerichte naar een ontwikkelingsgerichte ondersteuning.

4.5 Verbonden partijen

Deze paragraaf geeft inzicht in 'derde rechtspersonen' waarmee GGD IJsselland een bestuurlijke **en** financiële band heeft. Deze band is er door participatie in een vennootschap of deelneming in een stichting. Met een bestuurlijk belang wordt bedoeld een zetel in het bestuur van een deelneming of stemrecht. Met een financieel belang wordt bedoeld dat de GGD middelen ter beschikking heeft gesteld en die zal verliezen bij faillissement van de verbonden partij en/of als financiële problemen bij de verbonden partij op de GGD kunnen worden verhaald. Van een financieel belang is ook sprake als de GGD bij liquidatie van een derde rechtspersoon middelen uitgekeerd kan krijgen. Op het moment van opstellen van de Programmabegroting 2017 is bekend dat GGD IJsselland in dit kader één relatie kent:

GGD GHOR Nederland (Vereniging voor Publieke Gezondheid en Veiligheid (PGV))

GGD/GHOR Nederland is de koepelorganisatie van de GGD'en en de GHOR. Vanuit GGD Nederland wordt, voor en in samenspraak met de GGD'en, de lobby en belangenbehartiging voor de GGD'en gedaan richting politiek en stakeholders. Daarnaast voert GGD Nederland projecten uit, die vanuit efficiency oogpunt centraal moeten worden uitgevoerd en die randvoorwaarden en producten opleveren waarmee de GGD'en hun werkzaamheden kunnen verrichten.

Bestuurlijk en financieel belang

Het hoogste orgaan van GGD GHOR Nederland is de Raad van DPG'en. Hierin worden de 25 GGD'en en GHOR-bureaus vertegenwoordigd door hun Directeur Publieke Gezondheid (DPG). Het dagelijks bestuur bestaat uit 4 leden van het algemeen bestuur. GGD IJsselland betaalt op jaarbasis een contributie aan GGD GHOR Nederland gebaseerd op een bijdrage per inwoner, voor 2016 bedroeg deze contributie € 59.000.

Mate van beïnvloedbaarheid in bedrijfsvoering

Een beperkte mate van beïnvloedbaarheid in de bedrijfsvoering is mogelijk via de afvaardiging van de Directeur Publieke Gezondheid van GGD IJsselland (tevens GHOR) in het algemeen bestuur.

4.6 Treasury

4.6.1 Inleiding

De paragraaf treasury is één van de voorgeschreven paragrafen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Artikel 13 van dit besluit schrijft voor dat de beleidsvoornemens en ontwikkelingen ten aanzien van het risicobeheer van de financieringsportefeuille worden beschreven.

4.6.2 Algemene ontwikkelingen

De GGD kent een beperkt aantal investeringen. In de afgelopen jaren is het kantoorgebouw gerenoveerd. In de begroting 2018 zijn geen nieuwe investeringen voorzien.

De financieringsbehoefte van GGD IJsselland wordt steeds beoordeeld (zie ook 5.6.4); op termijn wordt verwacht dat consolidatie (afsluiten van een nieuwe aanvullende vaste geldlening) noodzakelijk zal zijn.

4.6.3 Risicomanagement

Dit onderdeel geeft een samenvatting van het (verwachte) risicoprofiel van de organisatie. Het bevat tevens de gegevens die op grond van de Wet Fido voor de toezichthouder nodig zijn w.o. de kasgeldlimiet en de renterisiconorm.

Renterisicobeheer

Voor het renterisicobeheer gelden de volgende criteria:

Conform de Wet FIDO wordt de kasgeldlimiet niet overschreden.

Nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning.

De rente typische looptijd (periode waarvoor de rente vaststaat) en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting worden zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie.

De renterisiconorm beperkt het rente risico op de vaste schuld. Deze wettelijke norm bepaalt dat maximaal 20% van totale omvang van de begroting in aanmerking mag komen voor aflossing of renteherziening. In de uitvoeringsregeling Financiering decentrale overheden zijn 2 modelstaten opgenomen om de risico's in beeld te brengen t.w.;

- Berekening kasgeldlimiet (Model A)
- Renterisiconorm (model B)

Berekening kasgeldlimiet en bepaling financieringspositie 2018

Omvang van de begroting 2018 (=1)	€ 23.074.278
Het bij ministeriële regeling vastgestelde percentage 8,20% (=2)	
Bedrag van de kasgeldlimiet (1x2)	€ 1.892.091

Bepaling financieringspositie 2018;		
Boekwaarde investeringen		€ 8.606.219
Vaste financieringsmiddelen:		
Reserves en voorzieningen	-/-	€ 1.189.010
Langlopende geldleningen	-/-	€ 5.732.859
Tekort aan financieringsmiddelen		€ 1.684.350

Renterisiconorm

Door berekening van de renterisiconorm wordt inzicht verkregen in de omvang van de schuld waarover in enig jaar renterisico's worden gelopen. Omdat GGD IJsselland slechts 1 langlopende geldlening heeft afgesloten voor financiering van de huisvesting is alleen het risico i.v.m. herfinanciering als gevolg van renteaanpassingen van belang. In onderstaand overzicht wordt dit risico in beeld gebracht:

	2017	2018	2019	2020
1. Renteherzieningen	0	0	0	0
2. Betaalde aflossingen	221	228	236	244
3) Renterisico (1 + 2)	221	228	236	244
4) Renterisiconorm				
4a) Begrotingstotaal	€ 22.846	€ 23.074	€ 23.535	€ 24.006
4b) Het bij ministeriële regeling vastgestelde %	20%	20%	20%	20%
Renterisiconorm (minimum drempel)	€ 4.559	€ 4.615	€ 4.707	€ 4.801
Toets renterisiconorm	€ 4.338	€ 4.387	€ 4.471	€ 4.557

Bedragen x € 1.000

4.6.4 Liquiditeitsplanning en financieringsbehoefte

De liquiditeitspositie wordt wekelijks opgemaakt. Op basis hiervan wordt de samenstelling van de financiering bepaald. Met betrekking tot de lasten wordt de liquiditeitspositie bepaald door de uitgaven t.b.v. de exploitatie en de investeringen. De exploitatie-uitgaven zijn min of meer gelijkmatig over het jaar verdeeld. GGD IJsselland heeft 1 langlopende geldlening afgesloten hoofdzakelijk voor financiering van de aankoop van het kantoorgebouw. De overige investeringen worden gefinancierd uit eigen vermogen. Door het beperkte aantal en omvang van de investeringen ontstaan slechts geringe schommelingen in de financieringsbehoefte. Met betrekking tot de baten wordt de liquiditeitspositie met name bepaald door de gemeentelijke bijdragen en de subsidies die in het kader van diverse projecten worden ontvangen.

De gemeentelijke bijdragen worden twee keer per jaar gefactureerd. Subsidies worden meestal vooraf beschikbaar gesteld. Gerelateerd aan een evenwichtige verdeling van de exploitatielasten over het jaar is hierdoor gedurende enkele maanden per jaar sprake van voorfinanciering.

4.6.5 Rentevisie

Voor 2016 is niet voorzien dat langlopende geldleningen zullen worden afgesloten of dat overtoelinge financieringsmiddelen gedurende een langere periode dan een jaar zullen worden uitgezet. Het ontwikkelen van een rentevisie m.b.t. financiering is derhalve niet zinvol. In de begroting 2017 wordt voor nieuwe te activeren kapitaaluitgaven uitgegaan van 4% rente. Aan reserves en voorzieningen wordt met ingang van 2018 geen rente meer toegerekend op basis van de nieuwe regelgeving in het BBV.

Voor het renteomslagpercentage voor 2018 wordt uitgegaan van 2,42%.

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht gemeentelijke bijdragen

Gemeente	aantal inw. begroting 2018 per 1-1-2017	Service&samen werking	Gezondheid begroting 2018	Totalen per gemeente begr. 2018
Dalfsen	28.083	81.441	874.374	955.815
Deventer	99.344	288.098	2.973.953	3.262.051
Hardenberg	60.172	174.499	1.945.666	2.120.166
Kampen*	52.445	152.091	1.733.681	1.885.772
Olst-Wijhe	17.966	52.102	531.293	583.394
Ommen	17.531	50.840	546.755	597.595
Raalte	36.891	106.984	1.049.285	1.156.270
Staphorst*	16.693	48.410	590.090	638.500
Steenwijkerland	43.387	125.823	704.453	830.276
Zwartewaterland*	22.318	64.722	822.692	887.415
Zwolle	125.474	363.875	3.919.451	4.283.327
Totaal	520.304	1.508.885	15.691.696	17.200.582

* Voor de gemeenten Kampen, Staphorst en Zwartewaterland is sprake van een overgangssituatie m.b.t. de gemeentelijke bijdrage voor JGZ 0 - 18. Op basis van de afspraken die zijn gemaakt inzake de ontschotting tussen JGZ 0 – 4 en JGZ 4 – 19 wordt de bijdrage JGZ 0 - 18 voor deze gemeenten verhoogd naast de ontwikkelingen op basis van de kaderbrief. Voor de gemeenten is een overgangstermijn afgesproken waarin de bijdrage toegroeit naar een structureel niveau. In onderstaande tabel is deze overgangperiode in beeld gebracht:

gemeente	periode	mutatiebedrag per jaar(afgerond)
Kampen	3 jaar	€ 7.000
Staphorst	5 jaar	€ 13.000
Zwartewaterland	3 jaar	€ 10.000

Bijlage 2: Ontwikkeling gemeentelijke bijdragen

Gemeente	aantal inw. begroting 2017 per 1-1-2016	aantal inw. begroting 2018 per 1-1-2017	Totalen per gemeente begr. 2017	Totalen per gemeente begr. 2018	saldo tov 2017	afwijking in %
Dalfsen	27.913	28.083	909.819	955.815	45.996	5,06%
Deventer	98.881	99.344	3.106.594	3.262.051	155.457	5,00%
Hardenberg	59.697	60.172	2.057.321	2.120.166	62.845	3,05%
Kampen	51.939	52.445	1.808.006	1.885.772	77.766	4,30%
Olst-Wijhe	17.884	17.966	567.963	583.394	15.431	2,72%
Ommen	17.681	17.531	571.876	597.595	25.720	4,50%
Raalte	36.697	36.891	1.115.497	1.156.270	40.772	3,66%
Staphorst	16.548	16.693	600.109	638.500	38.391	6,40%
Steenwijkerland	43.329	43.387	790.337	830.276	39.939	5,05%
Zwartewaterland	22.283	22.318	850.564	887.415	36.851	4,33%
Zwolle	124.914	125.474	4.115.601	4.283.327	167.726	4,08%
Totaal	517.766	520.304	16.493.688	17.200.582	706.894	4,29%

De verschillen in afwijking ten opzichte van 2018 worden veroorzaakt door ontwikkeling van het aantal inwoners ten opzichte van 2017 en onderlinge afwijking in de aanpassing van het voorschot inspecties kinderopvang

Bijlage 3: Overzicht personele sterkte

Organisatieonderdeel	formatie begroting 2017	mutaties	formatie begroting 2018
Programma Gezondheid	188,36	2,71	191,07
Programma Service & Samenwerking	14,95	0,28	15,23
Totaal GGD IJsselland	203,31	2,99	206,30

Specificatie mutaties personeelssterkte (fte):

Programma gezondheid:

- projectmedewerkers	-0,69
- divers AGZ budgettair neutraal	3,40

Programma Service & Samenwerking

- divers bestuursbureau budgettair neutraal	0,28
---	------

Per saldo	2,99
-----------	------

Bijlage 4: Overzicht van reserves en voorzieningen

Omschrijving	Boekwaarde begin begrotingsjaar	vermeer- dering	Verminderen ten gunste van exploitatie	Boekwaarde einde begrotings- jaar
Algemene reserves				
Algemene reserve	482.340			482.340
Totaal algemene reserves	482.340			482.340
Bestemmingsreserves				
reserve groot onderhoud gebouw	49.920	50.000		99.920
Reserve PGA	486.250			486.250
Risicoreserve	148.000			148.000
				0
reserve SOA SENSE	22.500			22.500
Totaal bestemmingsreserves	706.670			756.670
Totaal reserves GGD IJsselland	1.189.010	50.000	0	1.239.010

Bijlage 5: Overzicht van langlopende leningen

Naam/geldgever	Oorspronkelijk bedrag van de geldlening of het voorschot	Datum besluit van: raad	goedk.	Jaar van laatste aflossing	Rente perc.	Restantbedrag van de geldle- ning aan het begin van het dienstjaar	Bedrag van de in de loop van het dienstjaar op te nemen geldle- ning	Bedrag van de rente of het rentebestanddeel	de aflossing of het aflos- sings- bestanddeel	Restantbedrag van de geldlening aan het einde van het dienstjaar	Opmerking:
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
B.N.G., 15-04- 1996	8.134.010	17-04- 1996		2.036	3,32	5.732.859	0	188.188	221.325	5.511.534	
Totaal	8.134.010					5.732.859		188.188	221.325	5.511.534	

Bijlage 6: Overzicht activa

Onderdeel	Boekwaarde aan het begin van het dienstjaar	uitbreidingen in het begrotings- jaar	Afschrijvingen in het begrotingsjaar	Boekwaarde aan het einde van het dienstjaar	Rentelasten	Totaal kapitaallasten
Totaal GGD IJsselland	8.606.219		306.719	8.299.500	208.271	514.990
Totalen	8.606.219	0	306.719	8.299.500	208.271	514.990

Bijlage 7: Overzicht taakvelden en overhead

Overzicht van baten en lasten per taakveld

Taakveld	baten	Lasten	saldo
0 Bestuur:			
0.1 bestuur	1.509	175	-1.334
0.4 Overhead		5.955	5.955
0.5 Treasury	0	0	0
0.8 Overige baten en lasten	14	119	105
0.10 Mutaties reserves		50	50
0.11 Resultaat van de rekening			0
7 Volksgezondheid			
7.1 Volksgezondheid	21.861	17.085	-4.776
Totaal	23.384	23.384	0
verdeling over de programma's :			
Programma service&samenwerking	1.509	175	-1.334
Programma gezondheid	21.861	17.085	-4.776
Overhead	0	5.955	5.955
Overige baten en lasten	14	50	36
Onvoorzien		119	119
Totalen	23.384	23.384	0
Overzicht overhead	baten	Lasten	saldo
Loonkosten management		1.809	1.809
materiële overhead		4.146	4.146
Totalen	0	5.955	5.955

In deze (verplichte) bijlage is het overzicht opgenomen van de (voorgeschreven) indeling in taakvelden en de verdeling daarvan over de programma's. Daarnaast is een overzicht opgenomen van de samenstelling van de overhead.

Bijlage 8 balans

BALANS GGD IJSSELLAND						
bedragen x € 1.000						
Activa	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
VASTE ACTIVA						
Materiële vaste activa	8.930	7.462	8.606	8.301	7.996	7.691
Overige materiële vaste activa						
Totaal vaste activa	8.930	7.462	8.606	8.301	7.996	7.691
VLOTTENDE ACTIVA						
Vorderingen en overlopende activa	1.766	1.000	1.500	1.500	1.500	1.500
Uitzettingen in Rijks schatkist	654	1.250	0	0	0	0
Liquide middelen	375	125	125	125	125	125
Totaal vlottende activa	2.795	2.375	1.625	1.625	1.625	1.625
TOTAAL ACTIVA	11.725	9.837	10.231	9.926	9.621	9.316
Passiva	Rekening 2016	Begroting 2017	Begroting 2018	Meerjarenraming		
				2019	2020	2021
EIGEN VERMOGEN						
Algemene reserve	482	482	482	482	482	482
Bestemmingsreserves	987	780	780	780	780	780
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	79	0	0	0	0	0
Totaal eigen vermogen	1.548	1.262	1.262	1.262	1.262	1.262
VOORZIENINGEN	0	0	0	0	0	0
LANGLOPENDE SCHULDEN	5.947	5.947	5.733	5.545	5.357	5.169
KORTLOPENDE SCHULDEN						
Kasgeldlening financiering materiële activa						
Liquide middelen		0	0	0	0	0
Schulden en overlopende passiva	4.230	2.628	3.236	3.119	3.002	2.885
Totaal kortlopende schulden	4.230	2.628	3.236	3.119	3.002	2.885
TOTAAL PASSIVA	11.725	9.837	10.231	9.926	9.621	9.316

Op basis van het BBV is de geprognosticeerde balans met ingang van het begrotingsjaar 2018 opgenomen. De wijzigingen in het BBV richten zich mede op de vaststelling van het EMU-saldo. Het EMU-saldo betreft het vorderingensaldo van de overheid, dat is de gehele collectieve sector op transactie-basis. Lidstaten van de Europese Unie zijn een procedure overeengekomen die in werking kan treden als het vorderingstekort van een lidstaat groter is dan 3 procent van het bruto binnenlands product. Voor de (lokale) overheden is mede daarom de verplichting opgenomen om een balans in de begroting op te nemen. Het EMU-saldo kan hieruit worden afgeleid als het saldo van mutaties in de vorderingen en de mutaties in de schulden ofwel de som van de mutaties van de vaste en vlottende financiële activa minus de som van de mutaties van de vaste en vlottende schuld.

De meerjarenbalans is een samenstelling van de balansgegevens van GGD IJsselland. Het jaar 2016 en 2017 heeft als basis gediend en vervolgens is met de beschikbare gegevens een raming gemaakt voor de jaren daaropvolgend. De cijfers 2016 zijn nog voorlopig omdat de jaarrekening nog niet definitief is vastgesteld.

Waarderingsgrondslagen

Materiële vaste activa

Bij de bepaling van de waarderingsgrondslagen is uitgegaan van de historische verkrijgingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Afschrijving op de materiële vaste activa vindt plaats volgens de lineaire methode met inachtneming van de verwachte levensduur. Het grensbedrag waarboven investeringen worden geactiveerd bedraagt € 10.000.

Vlottende activa

De vlottende activa bestaan uit vorderingen, transitoria en liquide middelen. Deze worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

De algemene reserve en de bestemmingsreserves zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Langlopende schulden

Voor de aankoop van het kantoorpand is een langlopende geldlening aangegaan.

Kortlopende schulden

De waardering van de kortlopende schulden is tegen de nominale waarde.

Bijlage 9: Compensabele BTW

Overzicht compensabele BTW 2018

Gemeente	Totalen per gemeente begroot 2018
Dalfsen	5.000
Deventer	16.000
Hardenberg	10.000
Kampen	9.000
Olst-Wijhe	3.000
Ommen	3.000
Raalte	6.000
Staphorst	3.000
Steenwijkerland	7.000
Zwartewaterland	4.000
Zwolle	20.000
Totaal	86.000

IJsselland

Colofon

Programmabegroting 2018 en Meerjarenraming 2019 - 2021 GGD IJsselland

GGD IJsselland

Zeven Alleetjes 1, 8011 CV Zwolle
Schurenstraat 8a, 7413 RA Deventer

Centraal postadres

Postbus 1453, 8001 BL Zwolle

Contact

T 038 428 14 28

I www.ggdijsselland.nl

E info@ggdijsselland.nl

T @ggdijsselland

